

IIN HYVÄT TUULET

Julkinen tiedote

Mitä li on ja mitä se tulee olemaan?

Kunnanvaltuusto hyväksyi toukokuussa lin uuden kuntastrategian 2030. Henkilöstön, kuntalaisten ja tärkeiden sidosryhmien yhdessä määrittelemien neljän kehittämisteeman (luonnonläheinen li, kasvu, henkinen hyvinvointi ja systeeminen muutos) avulla rakennetaan iiläisille kultainen 2050-luku.

16 lupausta ja keinoa

Kunnan henkilöstö on laatinut kehittämisteemoille lupaukset eli mitä konkreettisesti tehdään, jotta tavoitteet saavutetaan. Vuosittain kunnan talousarvioissa varmistetaan, että lupauksen lunastamiseen on tarvittava osaaminen, ja että kehittämisellä on vaadittavat resurssit. Lisäksi kuntalaisilta pyydetään kahden vuoden välein arvio lupauksien toteutumisesta sekä siitä, ovatko lupaukset edelleen tärkeitä tai merkityksellisiä heidän arjessaan.

Hallinnonuudistus sujuvoittaa kuntapalveluita

Kuntastrategian uudistamiseen liittyv

oleellisesti käynnissä oleva kunnan palvelu- ja hallintorakenteen selkeyttäminen. Muutostarvetta lisää ensi vuoden alussa aloittava hyvinvointialueen aloittaminen, Oulunkaaren kuntayhtymän purkaminen sekä kuntapalvelutoimiston lakkauttaminen.

Kunnanjohtajan **Marjukka Mannisen** mukaan selkeämpi organisaatio helpottaa kuntapalveluiden välistä yhteistyötä, johtamista ja tarkkaa taloudenpitoa.

- Rekrytointien osalta olemme hyvässä vauhdissa, ja hakijoiden määrä ja laatu kertovat hyvää Iin vetovoimasta. Strategiaan sitoutumista testataan, kun valmistelemme parhaillaan ensi vuoden talousarviota ja lähivuosien taloussuunnitelmaa. Hallinnon uudistuksen yksityiskohdat täsmentyvät talousarvion, hallintosääntöpäivityksen ja rekrytointien myötä.

Iin kuntastrategia 2030 on julkaistu verkossa: ii.fi/strategia-saannot-ja-suunnitelmat

Kunnan johtoryhmä ja vastuualueet

KUNNANJOHTAJA

- konsernin strateginen johtaminen, talous- ja henkilöstöjohtaminen, strateginen maankäyttö, elinkeinopolitiikan johtaminen, viestinnän strateginen ohjaus
- esittelyvastuu hallitus ja valtuusto
- yhteistyö: päättäjät, yritykset, viranomaiset, yhteisöt, kansainväliset yhteydet

HALLINTO- JA TALOUSJOHTAJA

- talousarvio- ja raportointi
- hallituksen ja valtuuston kokousten valmistelu, asiakirjahallinto
- hallinnon tukitoiminnot: ICT-järjestelmät, talous- ja palkkahallinto

YHDYSKUNTAJOHTAJA

- Toimii samalla vesilaitoksen johtajana, pelastustoiminta ja varautuminen
- Kiinteistöt, rakennuttaminen, rakennustarkastus, infra- ja ympäristöpalvelut (sisältää mm. liikenne, virkistysalueet, liikuntapaikat)
- ateriat- ja puhtauspalvelut

HYVINVOINTIJOHTAJA

- kirjasto, kansalaisopisto ja taidekoulu, kulttuuri, vapaa-aika
- työllistäminen
- kunnan henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi
- yhdyspinta Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueeseen (sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut)

KASVATUS- JA KOULUTUSJOHTAJA

- taloudellisesti ja henkilöstömäärältään kunnan suurin toimiala. Tukee lasten ja perheiden saumattoman palvelukokonaisuuden rakentamista.
- alaisuudessa rehtorit, koulujohtajat ja varhaiskasvatusjohtaja

ELINVOIMAJOHTAJA

- yritysneuvonta, kehittämishankkeet, kumppanuudet, kuntaviestintä ja -markkinointi
- toimii kehitysyhtiö Micropolis Oy:n toimitusjohtajana
- yritystilat, asuntopalvelut (iilaakso)

NIMITYKSIÄ

Hallinto- ja talousjohtajana on aloittanut elokuussa **Virpi Kolehmainen**. Yhdyskuntajohtajaksi on nimitetty **Eelis Rankka** ja elinvoimajohtajaksi **Helena Illikainen**. Kunnanhallitus linjaa syksyllä hyvinvointijohtajan ja sivistysjohtajan rekrytointin käynnistämisestä.

KASVU

LUPAUS 1

MITÄ? / lin väestö kasvaa, yrityksiä perustetaan ja niitä sijoituu lihin ja työpaikkojen määrä kasvaa vahvasti.

MITEN? / Positiivisen kierteen ylläpitoon tarvitaan vuosittain 166 uutta asukasta, 73 työpaikkaa ja 100 uutta yritystä (= 15.000 asukasta vuonna 2050).

LUPAUS 2

MITÄ? / Hyödynnämme strategista yleiskaavaa 2040:sta ja liikenneyälien muutosta mahdollisuutena kehittyä ja kasvaa.

MITEN? / Edistämme lähijunaliikenteen käynnistämistä ja rakennamme strategisen yleiskaavan, joka ohjaa kuntaa kohti vahvan kasvun tavoitetta.

LUPAUS 3

MITÄ? / Teemme listä Suomen nopeimmin yritysten tontti- ja toimitilatarpeisiin vastaava kunta.

MITEN? / Poistetaan prosessista pullonkaulat ja resursoidaan taustatoiminnot vaadittavalle tasolle.

LUPAUS 4

MITÄ? / Kehitämme Iin yritysten ja asukkaiden tonttitarjontaa turvaten asuntojen kohtuullisen hintatason.

MITEN? / Profiloimme potentiaalisten asukkaiden ja yritysten tarpeet ja huomioimme ne tonttitarjonnassa. Tonttitarjonta ja aluekehittäminen toteutetaan kaavoituksen ja markkinoinnin yhteistyönä rakentaen sekä ihmisiä kiinnostavia asuinalueita, asumismuotoja että elinkeinoelämää palvelevia alueita.

HENKINEN HYVINVOINTI

LUPAUS 9

MITÄ? / Kehitämme sekä kyllä että keskustan asuinalueita nykyaikaisin välinein.

MITEN? / Mahdollistamme alueen erityispiirteistä ja voimavaroista kumpuavat palvelut ja kehitämme niitä yhdessä asukkaiden kanssa hyödyntäen yhteisöllisiä ratkaisuja. Keskittymen ensisijaisesti lakisääteisiin palveluihin suoraan liittymättömiin, arkea parantaviin kokeiluihin.

LUPAUS 10

MITÄ? / Vahvistamme iilaisten nuorten tervettä itsetuntoa.

MITEN? / Lupaamme, että seuraavan 2 vuoden aikana lihin tulee lisää sellaisia nuorten kanssa suunniteltuja tiloja, joissa saa viettää aikaa arkin ja viikonloppuisin, ulkona ja sisällä, talvella ja kesällä.

LUPAUS 11

MITÄ? / Sujuvoitamme iilaisten ruuhkavuosia elävien ihmisten elämää.

MITEN? / Etsimme tapoja tukea ihmisiä elämään arvojensa mukaista elämää yhteisöllisesti. Etsien ratkaisuja myös koko kylä kasvattaa periaatteen mukaisista kokeiluista.

LUPAUS 12

MITÄ? / Rakennamme kaikkiin iiläisiin yhteisöihin ja yhteisöjen välille vielä voimakkaampaa ryhmähenkeä ja yhteisöllisyyttä.

MITEN? / Rakennamme toimintakulttuurin, jossa arvostetaan rohkeutta ja hallittua riskinottoa, ja jossa ei pelätä epäonnistua. Ja kuntana tuemme yhteisöllisyyttä ja yhteistyötä osallistavan budjetoinnin, toiminta-avustusten ja muun tuen avulla.

LUONNONLÄHEINEN II

LUPAUS 5

MITÄ? / Vahvistamme osana luontoa asumista ja sitä kautta luontoon liittyviä hyvinvointivaikutuksia.

MITEN? / Huolehditaan, että kaikille iiläisille löytyy hyvinvointivaikutukset synnyttävä (ja eri vuodenaajat ja alueiden erityispiirteet huomioon ottava) lähiluontopaikka, joka on maksimissaan puolen kilometrin päässä kotoa. Ja osallistetaan asukkaat, yhteisöt ja yritykset kumppaneina luontokohteiden, vapaa-ajan ja virkistyspaikkojen profiilia vahvistavaan kehittämistyöhön.

LUPAUS 6

MITÄ? / Takaamme iiläisille vielä vapaamman, omaehtoisemman ja turvallisemman elämän liissä.

MITEN? / Tuemme toimintaa, jossa vapaus ja vastuu kulkevat käsi kädessä siten, että pidämme yhdessä huolta ympäristön turvallisuudesta ja siisteydestä.

LUPAUS 7

MITÄ? / Vahvistetaan yhtä aikaa luonnon monimuotoisuutta, talouskasvua ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta.

MITEN? / Jätetään seuraavalle sukupolvelle suurempi perintö (niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin myös luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta), kuin mitä itse saatiin.

LUPAUS 8

MITÄ? / Otetaan vesistöt vielä voimakkaammin asukkaiden voimavaraksi ja matkailun kehittämisen painopisteeksi.

MITEN? / Parannetaan vesistöjen saavutettavuutta joka vuosi vähintään yhdellä toimenpiteellä ja tuetaan siihen liittyvien yhteiskäyttömahdollisuuksien lisääntymistä.

SYSTEEMINEN MUUTOS

LUPAUS 13

MITÄ? / Uudistamme yhtä aikaa toimintastrategian, johtamisen ja yhteistyömuodot.

MITEN? / Kunnan henkilöstö ja yksiköt määrittelevät tärkeimmät yhteistyökumppaninsa ja tekevät heidän kanssaan yhteisen sopimuksen, jossa määritellään miten yhteistyötä tehdään. Tavoitteena systeeminen yksikkörajat ylittävä yhteistyö, joka tukee työntekijöiden jaksamista.

LUPAUS 14

MITÄ? / Uudistamme yrityskehittämistä siten että systeeminen muutos johtaa iilaisten yritysten menestystarinoihin.

MITEN? / Panostamme vastuulliseen ja kestävään liiketoimintaan sekä elinkeino-ohjelman kuudella kehittämisalueella; Sääksenharjun kiertotalousalue, Kuivaniemen biotalousalue, Pentinkangas, Vatunki, Iijokisuisto ja kasvuliittymät että paikallista verkoston laajentamisen avulla. Uudistamme myös hankintaprosesseja hyödyntäen kumppanuus- ja monitoimijamallia, ottaen työkaluksi myös markkinavuoropuhelut.

LUPAUS 15

MITÄ? / Tavoittelemme kestävää elämäntapaa siten, että se sisältää yhtä aikaa sosiaalisen, taloudellisen ja ekologisen kestävyys.

MITEN? / Päivitämme Resurssiviisas li ja Kiertotalouden tiekartat ja edistämme niiden toimeenpanoa ilmasto- ja talousjohtamisen edelläkävijyyden näkökulmasta, päämääränä kunta- ja aluetalouden vahvistaminen.

LUPAUS 16

MITÄ? / Kehitymme systeemisen muutoksen mittaroinnin edelläkävijäksi.

MITEN? / Kunnan yhteisen kestävän kehityksen työtä seurataan jatkuvasti ja laadukkaasti nykyaikaisilla, automatisoiduilla ja asukkaille avoimilla seuranta työkaluilla. Ja liitetään mittaaminen osaksi normaaliarkea niin, että se kannustaa, ja muistuttaa tavoitteesta arvioiden myös toimenpiteiden vaikuttavuutta.

Strategiasta vahvan ja kestäväen kasvun eväät

Teksti: Marjukka Manninen, kunnanjohtaja

Hyppäsin huhtikuussa liikkuvaan junaan, jonka välietappeja tai ainakin raiteen vaihtoja olen päässyt osaltani säätämään kevään ja kesän aikana. Oli ensinnäkin hienoa, että päättäjät jarruttelivat johtamisen kannalta kriittistä strategiatyötä, jotta ehdin mukaan kun oli tärkeimpien valintojen ja säätöjen hetki. Toisaalta oli hienoa, että päättäjät halusivat strategian valmiiksi ennen kesiä ja olivat myös valmiita tiukkahtaiseen työskentelyyn.

Strategiatyö keskusteltiin, ja ilahduttavan moni kuntalainen, henkilöstön jäsen, yhteistyökumppani ja päättäjät halusivat osallistua sen tekemiseen. Lopputulos oli sopivan tiukkojen ja rapsakoiden keskustelujen ja jopa pienien väistöjen tulos. Näin pitääkin olla. Puolivillaisella strategiatyöllä ei ole ohjausvaikutusta, rohkeat valinnat ja tavoitteet kirittävät – meitä kaikkia.

Olemme yksi seudun kasvukunnista sekä väestön että yritysten näkökulmasta

Haluamme jatkaa sillä tiellä kasvuvaihetta painaen. Vahva ja kestävä kasvu on yksi painopisteistämme. Väestötavoitteen lisäksi, haluamme olla nopein kumppani yrityksille ja yksityisille toimittajien tarjoamisessa, kestäväällä tavalla niin ympäristön kuin kustannustenkien osalta.

Toisena painopisteenä on luonnonläheinen Ii. Haluamme, että monipuolinen ja oma-

Iin kylät, sillat ja virrat ovat niitä, joille historiaamme rakentuu ja se on myös resepti onnistuneeseen tulevaisuuteen.

leimainen ympäristömme vesistöineen kertoo omaehtoisesta iläisestä elämäntavasta. Oramme monipaikkaisen asumisen ja työnteon vakavasti, rakentamaamme kattavaan kuituverkoon ja lähivirkistyspaikkoihin tukeutuen, matkailua kehittäen.

Lasten ja nuorten henkinen hyvinvointi on meille aidosti tärkeä

Panostamme koulutukseen, chyyisiin koulupoluihin ja siihen, että kaikki iläiset lapset voivat käydä koulunsa kotikunnassa. Se vaatii meiltä satsauksia, yhteistyötä, yhteisöllisyyttä, ymmärrystä ja aikaakin erityisesti nyt, kun maailmantilanne pandemian jälkitiloiineen ja sotineen heiluttaa rajusti arkiturvallisuutta. Osittain si-

tä tukee myös vahvojen ja aktiivisten kyliimme arki ja yhteisöllisyys.

Ehkä kaikkein eniten kysymyksiä uudesta kuntastrategiassa on herättänyt teema systemisen muutos. Maailma muuttuu, toimintaympäristö elää ennen näkemättömällä tavalla. Se vaatii myös kunnilta, sen toiminnalta, toimintoilta ja toimijoilta sekä reaktionopeutta että resilienssiä, kestävyyttä ja muuntautumiskykyä ja -halua. Ilman monipuolisia verkostoja, verkostoissa toimimisen kykyä ja verkostojen johtamista emme pysy kehityksessä mukana.

Strategiatyössä on tärkeää olla aina myös jokin pysyvä. Meillä se on monipuolisen keskustelun jälkeen vanha tuttu ja hyväksi havaittu slogan ”Iissä on ideaa”.

IIN HYVÄT TUULET

LUETTAVISSA myös verkossa

ii.fi/tuulet

IIN HYVÄT TUULET
kuntatiedote 3/2022

Julkaisija:
Iin kunta, Jokisuuntie 2,
91100 Ii
Asiointipiste 050 310 3458

Taitto: Rantapohja

Iin Hyvät Tuulet
on kunnan julkinen tiedote, joka jaetaan kaikkiin jakelupisteisiin (kotitaloudet ja yritykset) sekä myös mainoskieltopostiluukkuihin. Levikki on n. 4 700 kpl. Postin jakeluongelmista voi ilmoittaa kunnan asiointipisteeseen arkisin p. 050 310 3458 tai asiointipiste@ii.fi

Seuraava Iin Hyvät Tuulet ilmestyy keskiviikkona 30.11.2022.

Toimitus:
Micropolis Oy/Anna Saksio
tuulet@ii.fi 040 535 3362
Luettavissa myös verkossa ii.fi/tuulet

Paino: Suomalainen Lehtipaino

MAKSUTONTA energianeuvontaa kodeille ja pk-yrityksille

Energiahintojen nousu ja mahdollinen energiapula edellyttää pikaisia toimenpiteitä niin kodeissa kuin yrityksissä. Pohjois-Suomen energianeuvonta tarjoaa maksutonta ja riippumatonta energianeuvontaa kaikille Kainuun, Pohjois-Pohjanmaan, Lapin alueen kuluttajille, taloyhtiöille, kunnille ja pk-yrityksille. Energianeuvontaa rahoittaa Energiavirasto.

Pohjois-Suomen energianeuvonnan **Tuuli Pohjolan** mukaan yleisin yhteydenotto koskettaa kodin lämmitysjärjestelmän vaihtoa, esimerkiksi kun öljylämmityksestä halutaan päästä eroon tai jos lämmitysjärjestelmä on tullut teknisen käyttöiän päähän. Yhteydenottoja tulee myös paljon sähkölämmitteisistä kodeista, jossa etsitään mahdollisia sähkönsäästökeinoja.

Pohjolan mukaan yhteydenotot lisääntyivät selvästi jo heinäkuun aikana.

- Energia-asiat ovat ihmisten mielissä ja tuleva talvi mietityttää. Kaikkein vaikuttavinta kotona on lämmitysenergiasta säästäminen. Huoneilman alentaminen yhdellä asteella tarkoittaa noin viiden prosentin säästöä lämmitysenergiassa.

Jos kaikissa suomalaistalouksissa alennetaan tulevana lämmityskaute-na huonelämpötilaa yhdellä asteella, säästetty energia vastaa yhteensä 90 000 sähkölämmitteisen omakotitalon vuosikulutusta. Viileän sietokyvyn nostamiseen kannattaa Pohjolan mukaan nyt asennoitua.

- Olemme tottuneet lämmittämään asuntojamme niin, että talvelakin tarkenemme oleskella t-paidassa. Tästä ajattelumallista meidän pitää pyrkiä pois, ja pukeutua sisällä riittävästi - villasukat jalkaan! Suositeltava huoneilma on 20–21 asteista, mukuuhuoneessa hyvää uneeen auttaa hieman viileämpikin lämpötila.

Pohjola vinkkaa myös yli 65-vuo-

Pyöritä astianpesukoneet ja pyykinpesukoneet täysin. Astianpesukoneet säästävät vettä verrattuna käsitteluun.

tiäitä hyödyntämään Vanhustyön keskusliiton maksutonta korjausneuvontapalvelua energiaremontissa tai muutostöissä, jotta ikääntynyt pärjää kotona pidempään.

- Korjausneuvoja voi tulla käymään kotona ja avustaa kodin muutostöiden kartoittamisessa ja suunnittelussa ja tarvittaessa auttaa avustuksen hakemisessa. Ikääntyneen kotona asumista on mahdollista auttaa monenlaisilla muutostöillä, esimerkiksi leventämällä ovia, asentamalla luiskia ja ramppoja sekä kahvoja huoneisiin, Pohjola kertoo.

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueella Vanhustyön keskusliiton korjausneuvojana toimii Jari Mus-

tonen (p. 040 516 6738).

Yrityksen energiakatselmuksesta apua kustannusten hallintaan

Myy jokaisessa yrityksessä voidaan optimoida energiankäyttöä ja -kustannuksia. Pohjois-Suomen energianeuvonta opastaa pk-yrityksiä energiakatselmuksen hankinnassa.

Energia- ja ympäristöministeriön on analysoitava kiinteistön energiankäyttöä, selvittää säästöpotentiaali ja esittää kustannustehokkaita toimenpide-ehdotuksia energiatehokkuuden parantamiseksi. Katselmuksia tekevät Motivan hyväksymät energiakatselmoijat ja ne ovat

Pohjois-Suomen energianeuvonta palvelee maanantaisin klo 9–15 numerossa p. 044 971 3681. Yhteyttä voi ottaa myös sähköpostitse: energianeuvonta@feasib.com

maksullisia. Business Finland tukee energiakatselmuksia 40–50 % osuudella, ja toteutetut energiatehokkuustoimet tuovat lisää säästöä.

Kaikki tarvitaan mukaan energiansäästötalkoisiin

Työ- ja elinkeinoministeriö käynnistää lokakuun 10. päivä valtakunnallisen Astetta alemmas -kampanjan, jossa annetaan konkreettisia ja nopeavaihteisia toimenpiteitä kuluttajille, kotitalouksille, taloyhtiöille ja oppilaitoksille. Kampanjan tavoitteena on motivoida meitä kaikkia säästämään energiaa, alentamalla esimerkiksi asenteen verran huonelämpötilaa, kaasujalkaa ja suihkun kestoa.

Energianeuvonnan vinkit:

- Alenna reilusti lämpötilaa kaikista aputiloista (esim. varastot, autotalli) sekä asuinhuoneista, joita ei käytetä aktiivisesti. Tutki, ettei omissa ja ikkunoissa ole vedonlähteitä, tiivistä tarvittaessa.
- Pyöritä astianpesukoneet ja pyykinpesukoneet täysin. Astianpesukoneet säästävät vettä verrattuna käsitteluun.
- Käy suihkussa ripeästi ja ota maittia saunaloyleihin. Sääda kylpytän lattialämmitys siten, että se tuntuu jalan alla neutraalilla. Pidä kylpyhuoneen ovea kiinni, jottei lattialämpö karkaa.
- Sääda ja käytä ilmanvaihtoa oikein ja tarpeen mukaan. Ilmanvaihdon suodattimien pesu tai vaihto raikastaa sisäilmaa ja vähentää energiahukkaa.
- Sammuta kodinkoneet ja viihdelaitteet laitteet, joita ei käytetä. Irrota laiturit verkkovirrasta latauksen päätyttyä.
- Sähkötyöt tarjoavat sähkönsäilytystä verkkopalveluita, joissa näkee tarkasti kuinka paljon sähköä kuluu kodissa eri aikoina.

Iijoen valuma-alueen KUIVUNEITA SOITA ENNALLISTETAAN

Iijoen valuma-alue kattaa yli neljätoistatuhatta neliökilometriä. Alueella on runsaasti ojitusvesien palauttamiseen soveltuvia paikkoja, joista useat sijaitsevat merkittävien vesistöjen lähellä.

- Yritämme löytää oikeasti vaikuttavia vesiensuojelutoimia Iijoen alueella. Täällä on todella paljon ojitettuja soita, jotka eivät ole lähteneet kasvaamaan metsää. Suot eivät ole metsätalouskäytössä, koska puun korjaaminen sieltä maksaa enemmän kuin siitä saa tuottoa. Nykyisellään nämä ojitusalueet vain kuormittavat Iijoen vesistöä, Iijoen kehittämiskoordinaattori **Lauri Rantala** Micropolis Oy:stä kertoo.

Metsänkasvatuksen kannalta epäonnistuneesti ojitettujen soiden ennallistaminen parantaa vesiensuojelua, suoalueiden vesitalouden luonnontilaisuutta ja edistää metsätalouden ilmastokestävyyttä. Vanhat ojat kuivattavat edelleen soiden turvekerrosta, joka maatuu ja sitä kautta suon ravinteet sekä kiintoaines kulkeutuvat vesistöön aiheuttaen haittaa myös vaelluskaloille.

- Jos ojitusvesiä saadaan johdettua kustannustehokkaasti soille, niin ravinteet eivät päätyisi suuriin määrinä vesistöön. Se parantaisi Iijoen vesistön tilaa, Rantala kertoo.

Kustannustehokasta ympäristönsuojelua

Maa- ja metsätalousministeriön ja Ympäristöministeriön rahoittamassa Ojasta allikkoon -hankkeessa on mukana neljä kokeilukohdetta.

- Kartoitamme kaikki Ijoen valuma-alueella sijaitsevat suoalueet, joissa on mahdollisuudet tehdä vesiensuojelutoimenpiteitä. Metsäkeskuksen tietokoneet jauhavat dataa ja etsivät sopivia kohteita, Micropolis Oy:n projektipäällikkö **Jouni Tanskanen** summaa hankkeen idean.

Hankekumppani Tapio Oy:n asiantuntijat ovat tehneet yksityismaille maastokartoituksia ja suunnitelleet johdeojien paikkoja. Niiden avulla veden kulku voidaan ohjat takaisin suolle.

- Valuma-alueilla on metsäojia, eli luontainen vesienkulku on häiriintynyt ojien myötä. Tavoitteena on, että luontaisen valuma-alueen vedet saa-

Tapio Oy:n Jani Antila käyttää maastokartoituksissa tarkkaan satelliittipaikannukseen kykenevää GNSS-laitetta.

daan jossain määrin palautettua. Joissain kohteissa voi tilanne olla se, että vesiä tulee suolle enemmän kuin luontaisesti on tullut, mutta silloinkin kohde toimii vesiensuojelun näkökulmasta hyvin,

Ilmakuvaa Iin läheiseltä Pirttiharjunsuolta.

Tapio Oy:n asiantuntija **Jani Antila** kertoo.

Jouni Tanskanen mukaan metsänomistajia kiinnostaa se, ettei metsätaloudelle aiheudu vettymishaittaa. Selvittelyvaiheessa maanomistajien suhtautuminen on ollut äärimmäisen positiivista. Antila puolestaan muistuttelee hankkeen kustannustehokkuudesta.

- Jos vertaa perinteiseen ennallistamiseen, eli ojien tukkimiseen, niin se on menetelmänä kalliimpi ja työläämpi, koska ojaa joudutaan tukki- maan hyvin pitkä matka. Johdeojaan perustuvassa menetelmässä riittää, että teemme yhden padon ja kaivamme uuden ojanpätkän, jolla vesi johdetaan suolle.

Maanomistajat motivoituvat siitä, että omien vesistöjen tila voi parantua ennallistamistoimenpiteiden avulla

Lauri Rantala kertoo, että maanomistajat ovat nähneet, kuinka ojitukset ovat liettäneet omat kotipurot ja karkottaneet esimerkiksi taimenet tiehensä.

- Linnut ja taimenkannat ovat myös luonnon monimuotoisuutta. Suo on metsäeläinten kannalta todella tärkeä paikka. Sieltä lähtee ravintoketju liikkeelle. Ja kyllähän kaunis, laakea suo on maisemallisesti miellyttävämpi kuin kitukasvuisen puusto”, Rantala tuumii.

Iijoen alueellisen kokeilun pohjalta hankkeen tavoitteena on kehittää valtakunnallinen toimintamalli menetelmän käytännön toteutuksesta, vaiheista, kustannuksista ja vaikuttavuudesta.

- Hankkeessa on tehty erittäin vaikuttavaa työtä. Olemme vieneet urauurtavasti uudenlaista menetelmää yksityismaiden vesiensuojelun käyttöön parantaen samalla luontoarvoja, Jani Antila sanoo.

JANI ANTILA, TAPIO OY

Yksi Iin uusimmista matkailutoimijoista on Iisland (Karhun Kala ja Kortteeri Oy), joka tarjoaa majoituspalveluiden lisäksi ohjattuja kalastus- ja venematkoja Iijoelle ja Perämerelle. Retkiä järjestetään myös talvisin.

Iijoelle lisää matkailutuotteita, -palveluita ja näkyvyyttä

Kunnan kehittämisyritys Micropolis Oy on saanut Euroopan maaseuturahastolta 287 000 euron rahoituksen Iijoen lumo – matkailutoimijoiden verkostoitumishankkeelle. Toiminta-alueeseen kuuluvat Iijoen lisäksi sen sivujoet Iin, Oulun, Pudasjärven ja Taivalkosken alueilla sekä Perämeren rannikko Iin alueella. Hanke kestää vuoden 2024 lokakuulle.

Hankkeen projektipäällikkönä elokuussa aloittanut **Virpi Keränen** kokoa parhaillaan alueen matkailutoimijoita, jokivarsien osakas- ja kalastuskuntia, hyvinvointi- ja kulttuurialan yrityksiä sekä yhdistyksiä yhteisen pöydän ääreen. Myös pienet toimijat ja vasta toiminnan aloittamista suunnittelevat ovat tervetulleita mukaan.

- Rahoituspäätöstä on odotettu seudulla innolla. Iijoki sivujokineen on vielä matkailun näkökulmasta lähes hyödyntämätön vesistö, mutta yhteinen tavoitteemme on, että jatkossa kaikki alueen matkailupalvelut, -tuotteet ja tapahtumat ovat helpommin ja monikanavai-

semmin asiakkaan saavutettavissa ja ostettavissa.

Pudasjärveltä hankkeessa on mukana Pudasjärven Kehitys Oy. Matkailun yrityskehittäjä **Jukka Koutaniemi** kertoo Syötteen olevan Iijoen matkailun suurin keskittymä. Noin 3 500 vapaa-ajan asunnon Syötteelle valmistuu vuosittain uusia vapaa-ajan asuntoja noin 30-50 kpl, levittäytyen myös Iijoen sivujokien varsille.

- Tavoitteenamme on kehittää matkailun ympäristöä. Laskettelun ja hiihdon rinnalle kaivataan erityisesti luonto-, kalastus- ja metsästysmatkailun sekä hyvinvointiin liittyviä tuotteita ja ohjelmapalveluita. Myös erilaisia luonto- tai kulttuuriaiheisia tapahtumia kaivataan niin paikallisten, kuin alueella vierailevienkin kävijöiden iloksi. Ympäristösuosuu luo pitempiaikaisia, pysyvämpiä työpaikkoja ja elinvoimaa alueelle.

Yhteistyöllä syntyy parempia palveluita

Esimerkiksi Pudasjärven jokialueiden eri osakaskuntien tavoitteena on kehittää alueelle yhteisiä kalastuslupia. Koutaniemen mukaan toinen koko seutua koskettava kehittämisteema on vesillä liikkumisen turvallisuus.

- Pudasjärven Pärjänjoelle ja Livojoelle on tehty 90-luvulla melonta- ja koskiluokituskartat, jotka pitää saada digitaaliseen muotoon. Myös muille jokialueille tarvitaan rantautumis- ja pysäköintipaikkoihin, lupiin ja turvallisuusohjeisiin liittyviä yhteisiä käytäntöjä sekä opasteita. Kaiken tiedon on lisäksi oltava kootusti verkossa, jotta asiakkaat löytävät ne helposti esim. mobiililaitteissa olevien karttaohjelmien kautta.

Projektipäällikkö Virpi Keränen painottaa lopuksi, että alueen erilaisten toimijoiden pitää ensin tuntea toinen toisensa, jotta yhteistyö pääsee alulle.

- Verkostoitumisen myötä voi syntyä uusia matkailupaketteja ja yhteistyömuotoja. Visioimme yhdessä kaikkien toimijoiden kanssa Iijoen matkailun tulevaisuutta, jaamme tietoa hyivistä käytänteistä ja sparraamme toisia.

Iijoen lumo -hanke järjestää toimikautensa aikana yhteensä kahdeksan työpajaa/koulutusta matkailutoimijoiden tarpeiden pohjalta. Aiheina voivat olla esimerkiksi ohjelmapalveluiden tai koulutusmatkailun tuotteistaminen, sähköisten myynti- ja markkinointikanavien hyödyntäminen, kestävä matkailu ja vesistön äärellä toimivien yrittäjien henkilöstön turvallisuuskoulutus.

Kimpassa jätteen – biojätteen erilliskeräys alkaa Kuivaniemellä

Iin Vuokratalot Oy ja Jätehuolto Paakkola laajentavat lokakuussa biojätteen erilliskeräyksen koskemaan vuokratalojen yhtätoista rivitalokiinteistöä Kuivaniemellä. Biojätteen erilliskeräys alkaa myös kunnan Kuivaniemen hoi-vakodin ja palveluasuntojen asumisyksikössä sekä Kuivaniemen koululla.

Tämän myötä jätehuolto Paakkola tarjoaa ensimmäisenä jätehuoltoyrityksenä biojätteen keräyspalve-

lun Kuivaniemen Asemakylällä myös kotitalouksille ja taloyhtiöille. Biojätteen tyhjennys maksaa Kuivaniemen kotitalouksille ja taloyhtiöille 25 € per tyhjennyskerta. Tyhjennysväliksi usein riittää kaksi viikkoa, talvella väliä voi pidentää 4 viikkoon. Tar-kista palvelun saatavuus ja hinta jäteyhtiöltä.

Perusta naapurustosi kanssa keräyskimppa, 20 ensimmäiselle ilmainen biojäteastia

Edullisinta on perustaa biokimppa saman kadun

naapureiden kanssa eli kerätä biojätettä yhteiseen jäteastiaan ja jakaa tyhjennyskustannus. Toisiaan lähellä sijaitsevat kiinteistöt, samalla kadulla tai tiellä sijaitsevat kiinteistöt, voivat sopia yhteisen jäteastian käyttämisestä. Voit ladata mallin kimp-pasopimuksesta verkosta: ii.fi/kestava-arki

Micropolis Oy lahjoittaa 20 ensimmäiselle ilmaisen biojäteastian. Astian saa maksutta sopimalla biojätteen keräyksestä jätehuoltoyrityksen kanssa.

Yhdessä lasten, nuorten ja perheiden parhaaksi

Iin alueen vanhemmat ry tuo esille iiläisten vanhempien mielipiteitä varhaiskasvatukseen ja opetukseen liittyvissä kysymyksissä. Yhdistyksessä on aktiivisia toimijoita noin kymmenkunta. Jäsenenä on koululaisten ja päiväkotikäisten lasten vanhempia. Toimintaan voivat tulla mukaan kaikki kiinnostuneet.

Yhdistyksen pitkäaikainen puheenjohtaja **Leena Tiiro** kertoo, että yhdistys perustettiin vuonna 2008, kun kuntakeskustaan ehdotetun jättikoulun rakentamissuunnitelmista huolestuneet vanhemmat halusivat vaikuttaa asiaan.

- Huomasimme, että on paljon asioita, jotka koskevat kaikkia kouluja ja koululaisia, ja asioihin olisi helpompi vaikuttaa ja ottaa kantaa yhdessä. Olemme onnistuneet vaikuttamaan esimerkiksi koulukyytien sujuvampaan järjestämiseen, kiusaamiseen puuttumiseen ja huumeidin ja nuuskan vastaiseen työhön, Tiiro kertoo.

Yhdistyksen sihteerin **Anne Huhtan** mukaan lasten ja nuorten hyvinvointiin vaikuttamisen lisäksi yhdistystoiminnan myötä vanhemmat tutustuvat toisiinsa ja saavat tärkeää vertaistukea omaan vanhemmuuteen.

- Keskustelimme vapaasti lasten ja nuorten arkeen liittyvistä kokemuksista ja haasteista. Ja kun jokin yhteinen asia nousee esille, kuten esimerkiksi viime keväänä yläkoulun ja lukion lukujärjestyksissä ilmenneet oppilaiden ja vanhempien esiin tuomat ongelmat, voimme asiaa eteenpäin lukujärjestyksen kehittämiseksi.

Kokoava voima

Tiiro ja Huhta kuvailevat yhdistystään kokoavaksi voimaksi. Yhteistyötä tehdään laajasti eri toimijoiden kanssa, esimerkiksi kunnan opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden, nuoriso- ja vapaa-aikapalveluiden, seurakuntien, toisten yhdistysten ja viranomaisten kuten poliisin ja Liikenneturvan kanssa.

Iin alueen vanhemmat ry on säännöllisesti mu-

Yksi Iin alueen vanhemmat ry:n monista onnistuneista ja näkyvistä kampanjoista on ollut energijuomien myyntikielto alle 16-vuotiaille.

kana järjestämässä kaikille avoimia keskustelutilaisuuksia esimerkiksi nuorten päihteiden käytön tilanteesta. Tulevalle lukuvuodelle on suunnitteilla muutamia vanhempainfoorumia eli keskustelutilaisuuksia vanhemmille ajankohtaisista ja vanhempien askarruttavista teemoista. Mukana on mukana myös kunnan ja eri yhdistysten edustajia. Tilaisuuksia on suunniteltu kohdennettavaksi eri ikäisten lasten vanhemmille.

Leena Tiiro ja Anne Huhta rohkaisevat iiläisiä tulemaan mukaan toimintaan.

- Osallistuminen yhdistyksen toimintaan on erittäin mutkatonta. Me emme kerää jäseniltä rahaa, emmekä myy mitään, talkoitakaan emme tee. Yhdistyksen toiminnan rahoitus saadaan Suomen Vanhempainliitolta. Kokouksiimme ovat kaikki asiasta kiinnostuneet tervetullei-

ta. Niistä tiedotamme yhdistyksen verkkosivulla ja Facebookissa.

Yhdistys tiedottaa toiminnastaan Facebookissa "Iin alueen vanhemmat"

Yhdistyksen seuraava kokous on 13.10. Klo 18 Valtarin koulun kotilousluokassa. Yhteysty voi ottaa myös puheenjohtajaan sähköpostitse: leena.tiir@gmail.com

Nuorten äänekkääseen mopoiluun ja häiriökäyttäytymiseen puututaan

Iiläiset vanhemmat ovat aloittaneet yhdessä katupartioiminnan viime syksyllä tapahtuneiden ilkeiltä ja muiden nuorison häiriökäyttäytymisen vuoksi.

Toiminnan koordinoi **Esa Niskala** kertoo, että vapaaehtoisista vanhemmista koostuva ka-

tupartio on käynyt kiertämässä keskustan alueella jututtamassa nuorisoa ja seuraamassa nuorison käyttäytymistä yleisillä alueilla. Iin vanhempainyhdistys on antanut käyttöön aikuisille huomioliivit.

- Nuoret saivat keksiä meidän toiminnallemme nimen ja nimeksi valikoitui Stalkers. Vapaaehtoisia on tällä hetkellä vain kourallinen,

joten otamme mielellään mukaan lisää vapaaehtoisia. Voit tulla suoraan meidän seuraavaan vapaaehtoisten tapaamiseen 7.10. klo 18, osoitteeseen Uskontie 1 (Iin helluntaiseurakunnan tiloissa).

Lisätietoja toiminnasta voi kysyä Esalta: p. 044 290 0698 tai sähköpostitse: esa.niskala@gmail.com

Palveluseteli tasavertaa yksityisen ja kunnallisen päivähoitomaksun

Iin varhaiskasvatuksen mitoittamisessa on ollut viime vuosina haasteita. Erityisesti iiläisten vanhempien hyvä työllistymistähti sekä viime vuonna alkanut maksuton kaksivuotinen esiopetuskokeilu ovat lisänneet varhaiskasvatuksen kysyntää. Samaan aikaan osa yksityisistä yksiköistä lopetti toimintansa.

Iiläisistä 1–6-vuotiaista lapsista varhaiskasvatukseen osallistuu noin 560

Kokonaisluvussa on mukana myös kotihoidon piirissä olevat avoimeen varhaiskasvatus toimintaan osallistuvat sekä yksityisten päiväkodit. Iin kunta tukee perheitä yksityisen varhaiskasvatuksen kustannuksissa myöntämällä perheelle lapsikohtaisen palvelusetelin.

Yksityistä varhaiskasvatusta tarjoaa Iissä kaksi päiväkotia, elokuussa aloittaneet 72-paikkainen musiikkipäiväkotia Tahti (Pilke Päiväkodit Oy) ja 60-paikkainen Harjuntähti (Tikkaskodit Oy). Iin vs. varhaiskasvatusjohtajan **Anna-Leena Moilasen** mukaan yksityiset päiväkodit ovat erittäin tärkeä osa kunnan palveluverkkoa.

Ensi vuoden alussa käyttöön otettava kunnan uusi Haminan päiväkotia vähentää varhaiskasvatuksen vuokra- ja väliaikaistilojen tarvetta. Haminan koulun viereen Kirkkotielle valmistuvasta 138 paikkaisesta päiväkodista tulee kunnan toiseksi suurin Nikkarin päiväkodin jälkeen.

- Meillä on ollut jo pidemmän aikaa pulaa sopivista tiloista, ja hoitopaikkojen kysynnän lisääntyessä on jouduttu nopeasti perustamaan uusia ryhmiä väliaikaistiloihin ja rekrytoimaan lisää henkilöstöä. Yksityinen varhaiskasvatus helpottaa ja sujuvoittaa kokonaistilannetta sekä palveluseteli lisää perheiden valinnan mahdollisuutta.

Uudet päiväkodit ovat onnistuneet tavoittamaan hyvin iiläiset vanhemmat ja ryhmät ovat täyttyneet nopeas-

ti. Yksityisiin päiväkoteihin haetaan usein mieluisan sijainnin sekä erilaisen sisältöpainotusten, kuten liikunnan, musiikin tai vieraskielten mahdollisuuksien vuoksi.

Moilasen mukaan yksityiset päiväkodit hyödyntävät toiminnassaan Iin varhaiskasvatussuunnitelmaa ja yhteistyötä tehdään palvelun kehittämiseksi tiiviisti.

- Kaikkien meidän varhaiskasvatukseen toimijoiden tavoitteena on tarjo-

ta iiläisille lapsille kehityksen ja oppimisen näkökulmasta paras kasvuympäristö.

Yksityiseen varhaiskasvatukseen haetaan ottamalla yhteyttä suoraan palvelun tuottajaan, joka päättää sekä lasten valinnasta että palvelumaksuista.

Iin kunta tukee perheitä yksityisen varhaiskasvatuksen kustannuksissa myöntämällä perheelle lapsikohtaisen palvelusetelin

Palvelusetelin arvo määräytyy lapsen iän, perheen koon ja bruttotulojen sekä perheen ja tuottajan välisessä palvelusopimuksessa sovitun kuukausittaisen hoitoajan perusteella. Palvelusetelin korkein arvo alle 3-vuotiaille lapselle on 1285 euroa kuukaudessa ja 3–5-vuotiaalle lapselle 835 euroa kuukaudessa. Perheen maksettavaksi jää palvelusetelin arvon ja palveluntuottajan perimän palvelun hinnan välinen erotus. Lisätietoa palvelusetelistä verkossa: ii.fi/varhaiskasvatuksen-palveluseteli

Tutustumista, jutustelua ja liikunnan iloa

Iisi-areenalle kokoontuu joka torstaiaamupäivä touhukas lapsi- ja vanhempainjoukko. Kyseessä on Mannerheimin lastensuojeluliiton (MLL) Iin paikallisyhdistyksen ylläpitämä maksuton Perhekahvila, joka avaa ovet viikoittain alueen lapsiperheille leikkimistä, askartelua, kahvitteilua ja toisiin perheisiin tutustumista varten.

MLL on valtakunnallinen kansalaisjärjestö, jonka päätehtävänä on edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia. Iin Paikallisyhdistyksen puheenjohtaja **Laura Ylitalo** kertoo, että Iissä Perhekahvilaa on järjestetty jo noin kahdenkymmenen vuoden ajan. Iin Paikallisyhdistys on tätäkin vanhempi. Vuonna 2025 käynnistyy 100. toimintavuosi. Yhdistyksessä on mukana noin 140 iiläistä jäsentä.

Yhteinen harrastus pienten lasten perheille

Perhekahvilan lisäksi Iin MLL järjestää ohjattuja liikuntavuoroja Iisi-areenalla. Perheleikkari on tarkoitettu 1–3-vuotiaille ja Tanssivarpaat 2–4-vuotiaille. Mukana vuorolle voi ottaa alle kouluikäisiä sisarusia.

Ylitalon mukaan yhdessä liikkumisen myötä yhdistys haluaa tukea lapsen ja vanhemman vuorovaikutuksen ke-

Perhekahvilaa järjestetään Iisi-areenan monitoimitilassa (2 krs.) torstaisin klo 9.30–11.30 Osallistuminen on maksutonta, eikä vaadita ennakkoilmoittautumista. Monitoimitilaan on alhaalta hissiyhteys lastenvaunujen kuljettamista varten.

hittymistä.

- Tutustumme Tanssivarpaissa leikin avulla erilaisiin rytmeihin, ja Perheleikkariissa esimerkiksi tempuradan avulla herätelämme lapsia omatoimiseen liikkumiseen. Vanhempien tehtävä on näyttää mallia, varsinaista liikunta- tai tanssiosaamista ei vaadita keneltäkään.

Yhteinen tekeminen lisää luottamusta ja tuo positiivisia kokemuksia, samalla myös vanhempien keho ja mieli pääsee liikkumaan.

- Liikuntavuoroilta saa paljon vinkkejä kotiin miten motorisia taitoja voi perheessä yhdessä harjoitella, Ylitalo jatkaa.

Yhdistyksessä suunnitellaan syksylle lisäksi kirpputoria ja leikkilauantaita.

Seuraa tiedotusta Facebookissa "MLL Iin paikallisyhdistys".

Pienessä kunnassa vapaaehtoistyön tärkeys korostuu

Iin MLL:ssa voi toimia myös vapaaehtoisena monessa eri roolissa, esimerkiksi ideomalla tai ohjaamalla lapsille satutunteja, liikuntatuokioita ja lauluhetkiä. Vapaaehtoisilta ei vaadita mitään tiettyä osaamistaustaa, eikä yhdistys aseta vetäjille ikärajaa. Toiminta sopii hyvin esimerkiksi eläkeläisille, jotka saavat samalla mukavaa puuhasteltavaa ja juttuseuraa.

Perhekahvilan ohjaaja, vapaaehtoinen **Arja Järvenpää** toivoo, että iiläiset perheet löytäisivät jälleen MLL:n

toimintaan mukaan koronarajoitusten sävyttämien viime vuosien jälkeen.

- Perhekahvilassa vanhemmat voivat jakaa arjen kokemuksia, saada vinkkejä jaksamiseen, ja samalla lapset saavat leikkikaverit. Perhekahvilan voi tulla pienen vauvan kanssa, nuorimmat ovat olleet muuttaman kuukauden ikäisistä. Myös molemmat vanhemmat ja vaikka isovanhemmat ovat tervetulleita osallistumaan. Järvenpää kertoo.

Myös paikalla olevat vanhemmat kannustavat rohkeasti tulemaan tutustumaan.

- Perhekahvila on mainio keino tutustua Iin lapsiperheisiin, varsinkin jos muuttaa uutena asukkaana paikkakunnalle, osallistujat vinkkaavat.

Perheleikkariin ja Tanssivarpaasiin ilmoittaudutaan sähköpostitse: iintanssivarpaat@gmail.com Hintaa on 50e/10 kertaa (yhteensä lapsi ja aikuinen), sisarhinta +25 €. Mikäli liittyy Iin MLL:n jäseneksi, on osallistumishinta edullisempi.

**MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Iin paikallisyhdistys**

Etsivä nuorisotyö kulkee nuoren rinnalla

Etsivä nuorisotyöntekijät kohtaavat työssään 15–28-vuotiaita nuoria, jotka toivovat arkeensa tukea tai johonkin itseään askarruttavaan asiaan apua. Etsivät auttavat nuoria rakentamaan oman näköistä elämää ja tarvittaessa takaisin työelämään tai opintojen pariin.

Etsivä nuorisotyöntekijä on rinnalla kulkija, joka auttaa selvittämään, miten ottaa seuraava askel ja auttaa nuorta palveluihin ja muun tuen piiriin, joilla edistään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa. Palvelu on nuorille vapaaehtoista ja maksutonta.

- Tarjoamme nuorille mahdollisuutta luottamukselliseen ja turvalliseen aikuiskontaktiin. Etsimme yhdessä nuoren kanssa ratkaisuja nuoren pulmiin sekä autamme niissä eteenpäin, Hakala ja Niskala kertovat.

Etsivä nuorisotyö auttaa niissä asioissa, mitkä nuori kokee tärkeäksi

Nuori voi olla itse yhteydessä etsiviin. Myös vanhempien, kavereiden ja lähipiirin toivotaan rohkautuvan ottamaan yhteyttä, jos on huoli nuoren tilanteesta. Nuorelta on hyvä kysyä suostumus yhteydenottoon.

Tapaamiset järjestetään nuoren toivomassa paikassa, esimerkiksi nuoren kotona, ulkona, etsivien toimitiloissa tai kahvilassa. Etsivä nuorisotyö tekee yhteistyötä muun muassa oppilaitosten, puolustusvoimien, sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä te-palveluiden kanssa. Voit nähdä Esan ja Saran myös koululla ja kutsunnoissa.

Kuuntelemme, autamme ja opastamme!

Esan ja Saran toimisto sijaitsee Näteporissa, pääkirjaston alakerrassa (Puistotie 1). Ota yhteyttä whatsappilla, tekstiviestillä tai soittamalla: Sara p. 050 3950 402 tai Esa p. 050 3950 400. Verkkosivut: iihappens.fi/nuorisotyö/etsiva-nuorisotyö ja yhteysetsivaan.fi

Tavoitat meidät myös sosiaalisen median kanavissa:

Snapchat: @etsivasara
TikTok: iinuorisotyö
Instagram: @etsivaesa @etsivasara @iinuorisotyö
Facebook: IinEtsiväNuorisotyöntekijäEsaNiskala, etsivasara

Iissä toimii kaksi etsivää nuorisotyöntekijää yhteisöpedagogi Sara Hakala ja sosionomi Esa Niskala.

Etsivän nuorisotyöntekijän kanssa voi yhdessä miettiä esimerkiksi:

- ihan tavallisia arjen asioita, tilanteita, tulevaisuutta
- ihmissuhteita, sosiaalista elämää, harrastuksia, vapaa-aikaa
- terveyttä ja mielen hyvinvointia
- opiskelua, työpaikkoja, raha-asioita ja tukien hakemista, virastoissa asiointia

Palveluita nuorille

Nuorisotila Löhölä on avoinna 3.–6.-luokkalaisille tiistaista perjantaihin klo 15–17, 7.-lk-17-vuotiaille tiistaista torstaihin klo 17–20 ja perjantaisin klo 15–21.

Nuorisotila Majakan on avoinna 3.–6.-luokkalaisille ti, ke, pe klo 15–17, 7.-lk-17-vuotiaille ti ja ke klo 17–20, pe klo 17.00–20.00.

Pitkät illat nuokkareilla: Löhölässä pe 30.9. ja pe 2.12., avoinna 7.lk-17-vuotiaille klo 17–23. Majakalla pe 14.10. ja pe 11.11, avoinna 7.lk-17-vuotiaille klo 17–23.

Lauantain aukiolot: Majakalla la 17.9. Lauantain aukioloina Majakka on avoinna 7.lk-17-vuotiaille klo 17–23. Löhölässä la 15.10., la 19.11. ja 17.12. Lauantain aukioloina Löhölä on avoinna 7.lk-17-vuotiaille klo 17–23.

Liikkuva nuokkari kiertää torstaisin: Jakkukylä, Olhava ja Jokikylä. Jokaisessa paikassa kierretään siis noin kerran kolmessa viikossa. Jakkukylä klo 15–19 (1.–3.lk. klo 15–17 & 4.lk.-17.v. klo 15–19), Olhava klo 15–19 ja Jokikylä klo 15.30–18.30.

OULUNKAARI

lökkäällä on oikeus asua omassa kodissaan

Kotona jokainen elää omannäköistään arkea. Siksi suurin osa ikäihmisistä haluaa asua kotona mahdollisimman pitkään. Iläisistä 75-vuotiaista noin 90 prosenttia asui kotona vuoden 2021 tilaston mukaan.

Kun arki horjuu, tarvitaan apua, tukea ja turvaa. Silloin on hyvä olla ympärillä läheisiä, ystäviä, naapureita. Kotona asumista voidaan tukea myös järjestötoiminnan, tukipalveluiden, kotipalvelun ja kotisairaanhoidon avulla.

Arjen tueksi kotiin voi saada erilaisia tukipalveluita

Tuen tarve arvioidaan aina yksilöllisesti. Tukipalveluita ovat muun muassa siivous- ja ateriapalvelut, asiointipalvelut, hygieniapalvelut, liikkumista tukevat palvelut ja kodin turvapalvelut.

Jos ikäihminen tai hänen läheisensä huomaavat arjen toimintojen heikkoutta tai sairauden tuomaa toimintakyvyn vajausta, kannattaa olla yhteydessä kotihoidon palveluohjaajaan. Yhteydenoton voi tehdä sähköisesti Omahoidon kautta tai puhelimitse.

Kotihoidon palveluohjaajalta saa tietoa kotiin annettavista palveluista. Lisäksi palveluohjaaja auttaa hakemusten täyttämässä, opastaa kolmannen sektorin tuottamiin palveluihin tai erilaisiin ryhmätoimintoihin. Ensimmäinen yhteydenotto kannattaa tehdä ennakoiden niin, että ikäihmisen kotona asumista voidaan vielä tukea ja välttää raskaita palveluja.

Kotiin annettava apu voi olla tilapäistä tai säännöllistä

Kotihoidon palveluja tuotetaan videovälitteisinä etäpalveluina, sähköisinä digipalveluina ja asiakkaan kotona. Yleisin kotiin annettava apu on lääkehoidossa avustaminen, johon voidaan käyttää kotiin tuotua lääkeautomaattia. Kotikäyntien lisäksi etäyhteyksivälineiden avulla voidaan ottaa asiakkaaseen useita kontakteja päivän aikana.

Ikäihmisen ohjautuessa kotihoidon palveluiden piiriin, hänelle tehdään yhdessä sosiaalihuoltolain mukainen asiakas- tai palvelusuunnitelma. Siinä huomioidaan erityisesti ikäihmisen omat tarpeet, näkemykset ja mielipiteet tarvittavista tukitoimista tai palveluista. Asiakas- tai palvelusuunnitelmaan kirjataan yhteinen näkemys toimintakyvystä, tarvittavista palveluista ja apuvälineistä.

Arviokäynnillä voi olla mukana myös fysioterapeutti tai muu ammatillainen. Fysioterapeutti osaa parhaiten arvioida ikäihmisen toimintakykyä, siihen tarvittavia kuntoutusmuotoja ja kotiin tarvittavien apuvälineiden tarvetta sekä ohjata niiden asentamiseen ja käyttöön liittyvissä asioissa. Ikäihmisen sairastuessa kotisairaala voi mahdollistaa kotona selviytymisen. Turval-

linen kotiympäristö tukee tervettä elämää ja lisää elämän laatua.

Palveluohjaaja osaa neuvoa myös omaishoidontuen asioissa

Omaishoidonhakemuksen voi tehdä paperisena tai sähköisenä. Lomakkeet löytyvät Oulunkaaren verkkosivuilta. Hakemuksen saapumisen jälkeen ikäihmistä ja omaishoitajaksi hakeutuvaa läheistä ohjataan sekä puhelimitse että arviointikäynnillä ja heille annetaan tarvittavat toimintaohjeet jatkoa varten.

Palvelut ja omahoitajuus voidaan keskeyttää tai päättää yhdessä sopimalla tai kun kotona omatoimisesti pärjääminen katsotaan riittäväksi.

Jokaisen arki on omannäköistä. Pidetään kaikki yhdessä huolta ikäihmisistä niin, että mielekäs arki on mahdollista jokaiselle ikäihmiselle omassa kotona.

Koronarokotusten ajanvaraus

Aikoja neljäksi koronarokotuksiin voivat varata nyt kaikki yli 60-vuotiaat ja 18–59-vuotiaat riskiryhmiin kuuluvat. Rokotusaikoja kaikkiin koronarokotuksiin voit varata verkkoajanvarauksesta: oulunkaari.com tai soittamalla kuntakoh- taisen rokotusnumeroon. Iin rokotusajanvaraus ma-pe klo 8–9 vain tästä numerosta 08 5875 5011. Rokotuspaikkana on Iin neuvola, Asematie 169 (terveysasema).

com tai soittamalla kuntakoh- taisen rokotusnumeroon. Iin rokotusajanvaraus ma-pe klo 8–9 vain tästä numerosta 08 5875 5011. Rokotuspaikkana on Iin neuvola, Asematie 169 (terveysasema).

Iissä toimii useita aktiivisia yhdistyksiä ja järjestöjä iäkkäille ja heidän omaisillensa. Esimerkiksi Muisti- liitto ja omaishoitajien yhdistykset järjestävät vertaistukea ja antavat neuvontaa sekä tietoa mieltä askarruttaviin asioihin. Lisäksi esimerkiksi seurakunnat järjestävät erilaisia tapahtumia.

Tehdään yhdessä – MEIJÄN PORUKASA

Teksti ja kuvat: Iin kylillä meijän porukasa - hanke

Kunnan hallinnoima Iin kylillä meijän porukasa -hankkeen tavoitteena on rakentaa kunnan työllisyyspalvelujen ja kolmannen sektorin välille yhteistyömuotoja ja luoda iiläinen yhteisöllisen työllistämisen malli. Hanke tarjoaa yhdistystoimijoille tukea ja koulutusta toimia työnantajana.

Iiläisen yhteisöllisen työllistämisen mallin kehittämisessä on tukena yhteiskehittämisen ja palvelumuotoilun asiantuntijoita Vision Factorysta.

- Heti alkuun tuntui lämpimälle, aidolle ja rempseälle tämä yhdessä tekeminen Iissä, sanoo Palojokelaisen yrityksen muotoilujohtaja Outi Kinnunen tiiminsä kanssa.

Mitä palvelumuotoilu on ja mitä se antaa iiläisille?

Palvelumuotoilussa on kyse palveluiden kehittämistä asiakas- ja käyttäjälähtöisesti. Tämä tarkoittaa kaikkien eri palvelua käyttävien henkilöi-

den ja tahojen kuulemista ja tarpeiden ymmärtämistä.

- Kun ensin ymmärretään, mistä kenkä aidosti puristaa, tiedetään minkälainen uuden kengän pitäisi olla tai voiko vanhan kengän korjata, palvelumuotoilun ydintä vertauskuvallisesti avaa Vision Factoryn palvelumuotoilija **Hanna Voutilainen**.

Ymmärryksen pohjalta pystytään suunnittelemaan sellaisia palveluita ja toimintamalleja, jotka aidosti ratkaisevat haasteita. Palvelumuotoilu sisältää yhteisöllisen työllistämisen mallin rakentamisen tiiviissä yhteistyössä iiläisten kanssa.

- Jotta sopivia yhteistyömuotoja pääsee syntymään, haluamme kuulla kaikkien ääntä. Ja kaikilla tarkoitamme iiläisiä kyläläisiä, yhdistystoimijoita ja työnhakijoita. Haluamme kuulla, mitä juuri sinä ajattelet ja tarvitset, toteaa Outi Kinnunen.

Iin kylien asukkaat ja yhdistystoimijat kutsutaan mukaan kehittämään iiläistä työllistämisen mallia. Hanke järjestää yhteensä kuusi työpajaa Iin kylissä. Ajankohdat ovat: 4.10 klo 18 Pohjois-Iin koulu, 5.10 klo 17.30 Iin Urheilijoiden talo, 11.10 klo 18.00 Oijärven Nuorisoseura Sampolan, 12.10 klo 18 Yli-Olhavan Maamiesseuran

talo, 2.11 klo 18 Jakkukylän koulu, 3.11 klo 18 Kuivaniemen Nuorisoseuran talo. Osallistuminen työpajoihin on kaikille avointa ja maksutonta.

Hyödynnä palkkatukimahdollisuus

Kun yhdistys, säätiö tai rekisteröity uskonnollinen yhdyskunta, joka ei harjoita elinkeinotoimintaa, palkkaa viimeisen 28 kk:n aikana vähintään kaksi vuotta työttömänä olleen henkilön: Palkkatuen määrä on 100 % aina 65 % työaikaan saakka. Palkkatuen enimmäismäärä on 1800 e/kk, palkkatuettu jakso on enintään 12 kuukautta. Lisätiedot: Projektipäällikkö Seija Kaisto, p. 040 161 3213, seija.kaisto@ii.fi ja projektityöntekijä Anne Paakkola, p. 040 161 3214, anne.paakkola@ii.fi Verkkosivut: ii.fi/meijanporukasa

**Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020**

Mukava kesämuisto. Ojakylän koulun oppilaat nauttivat luonnosta Praavan venesatamassa.

Suomen luonnon juhlaa Praavassa

Teksti ja kuva: Merja Männikkö, opettaja

Iin Ojakylän koulu juhlisti Suomen luonnon päivää elokuun viimeisenä lauantaina Praavan venesatamassa. Samalla päivä toimi Kodin ja Koulun päivänä. Vanhempia ja pikkusisaruksia saapui mukavasti paikalle.

Loppukesän juhlapäivä alkoi Ojakylän koulun entisen oppilaan **Toivo Dahlin** tarinoinnilla Praavasta höyrylaivojen aikaan. Hän kertoi entisajan koulunkäynnistä, ja oppilaat innostuivat kysymään häneltä lisää yksityiskohtia. Oli ihmeellistä kuulla, että oppilaat pakkasivat joka koulupäivä omat haarukat ja veitset mukaan repseen. Todettiin, että on tärkeää tuntea oman kotiseudun historiaa.

Yhteisen aloituksen jälkeen eri-ikäisistä oppilaista muodostetut toimintaryhmät lähtivät kiertämään Praavan lähiluonnossa. Välillä ryhmät kävivät syömässä retkievää ja moikkaamassa vanhempiaan laavun luona. Tunnelma oli mitä mainioin. Pyritettävään laavuun oli kiinnitetty juhlapäivän kunniaksi lasten etukäteen koulussa valmistama yhteisöteos eli siniristilippu, jossa näkyi jokaisen koululaisen sininen kädenjälki.

Toimintaryhmässä oppilas keräsi pienen tulitikkuaskiin eli Sibeliusboksiin palan luontoa. Suomen luonnon päivän verkkosivujen mukaan luonto oli säveltäjämestariille tärkeä inspiraation lähde. Lisäksi ryhmässä harjoiteltiin yhdessä tun-

ne- ja vuorovaikutustaitoja, nautittiin rannan hiekkaleikeistä ja aistittiin luontoa kuunnellen ja koskettaen. Parasta oli, kun päästiin kalastamaan omilla välineillä! Matoja laitettiin innokkaasti koukkuun ja hiljennettiin onkimaan. Onneksi saalista saatiin kotiin vietäväksi.

Kodin ja Koulun päivän yhtenä tärkeänä tavoitteena on vahvistaa aikuisten yhteistyötä lapsen parhaaksi

Vanhemmat pitivät tärkeänä tulla mukaan tapahtumapäivään, koska tiesivät heidän paikalle tulonsa merkitsevän lapselle paljon. Oli mukava nähdä oma lapsi toimimassa ryhmässä. He pitivät hyvänä ideana sitä, että eri-ikäiset oppilaat pitivät toisistaan huolta liikkeessaan pisteeltä toiselle. Kaiken kaikkiaan yhteisen koontumisen aikana syntyi hyviä keskusteluja ja mukavaa yhdessäoloa kahvikupposen äärellä.

Luonto on Ojakylän koulun läheisyydessä heti, kun astutaan ulos ovesta. Lähimetsä kutsuu tutkimaan kasveja ja öököitä, poimimaan marjoja, kuuntelemaan linnunlaulua ja erityisesti pitämään huolta luonnosta. Ympäristökasvatuksella ja sen kestävän kehityksen tavoitteilla on merkittävä osuus Iin kaikkien koulujen arjessa. Jokaiselta luokalta on oma edustajansa ympäristötoimissa, jossa toimitaan muun muassa energia-agentteina, haastetaan syömään kaikki lautaselle otettu ruoka ja kannustetaan maistamaan kasvisruokaa. Hienoa on huomata, että luonto on lapsille läheinen ja tärkeä asia.

Iin Kansalaisopisto
& Taidekoulu

Iin kansalaisopiston syyskausi on alkanut vilkkaana!

Kansalaisopiston kursseille on tullut runsaasti ilmoittautumisia. Kurssit ovat lähteneet hyvin käyntiin ja useat opiston kurssit ovat jo täynnä, mutta jonopaikalle voi ilmoittautua. Kurseille kannattaa ilmoittautua hyvissä ajoin, koska kursseille on määritelty minimiosallistujamäärä, jolla kurssi käynnistetään. Päätös kurssin käynnistämisestä tehdään 7 päivää ennen kurssin aloitusta. Ennen kurssi-ilmoittautumista kannattaa tutustua perumisehtoihin: ii.fi/maksutavat-ja -alennukset

Syyskauden kursseja

- Kahvakuula, alkaen 19.9., kurssinnumero: 830154
 - Pelisuunnittelu- ja ohjelmointiharrastus Minecraft Education Editionin avulla 3-6- luokkalaissille, etäkurssi alkaa 20.9. kurssinnumero: 340113
 - Esports-harrastus yläkoululaisille, etäkurssi alkaa 21.9. Kurssinnumero: 340114
 - Macraweave ja rengaskudonta, alkaa 29.9., kurssinnumero: 110425
 - Hoitava taide (opintotietäville kurssi), alkaa 3.10., kurssinnumero: 110331
 - La vera pizza napoletana eli aito Napolilainen pizza la 8.10., kurssinnumero: 810209
 - Kasvisruokakurssi, alkaen 19.10., kurssinnumero: 810207
 - Makumatka Meksikoon -kuristus meksikolaiseen keittiöön, alkaen 5.11., kurssinnumero: 810208
- Kaikki kurssit on esitelty verkossa: ii.fi/kansalaisopisto
Kansalaisopiston toimisto palvelee ma-to klo 9–15 p. 050 3950 387 ja sähköpostitse: kansalaisopisto@ii.fi

Ii sai oman neuleen

Ii-neulepuserokilpailun voittajaksi valittiin yleisöäänestyksessä Alakadun neule. Neuleen on suunnitellut Iiläinen Elisa Klasila. Toiseksi äänestyksessä tuli iiläinen kalastajan paita (suunnittelija: Päivi Kurkela) ja kolmanneksi Kestilän piippu (suunnittelija: Suvi Niittyöja). Määräaikaan mennessä kilpailuun tuli 15 ideaa, joista raati valitsi 5 ehdotusta yleisöäänestykseen. Yleisöäänäni annettiin yhteensä 514 kpl. Syyskauden alussa on opiston toimiston aulatiloiissa esillä Ii-neulepuserokilpailuun osallistuneet malliehdotukset ja niihin liittyvät tarinat. Alakadun neuleen ohje on julkaistu vapaaseen käyttöön ja hyödynnettäväksi erilaisiksi tuotteiksi. Neuleen ohje on ladattavissa verkossa: ii.fi/kansalaisopisto

Jos kaipaat neulontaan vinkkejä, tule mukaan neulontakurssille 11.1.-22.2.2023

Kurssilla perehdytään neulepuserokilpailun voittajaneuleeseen ja tutustutaan mallineuleen ohjeisiin. Pääset neulomaan mallia oman kiinnostuksesi mukaan pipoksi, villapaidaksi tai vaikkapa villasukaksi. Kurssilla voi neulaa muutakin esim. Islantilaisneuleen.

IiKALENTERI

23.9. Syystanssit Oijärven Sampolassa

Klo 20, kauden viimeiset tanssit Sampolassa, tanssittajana ÄSSÄT.

26.9. Kunnanvaltuuston kokous, suora verkkolähetys

klo 17 alkaen, esityslista ja linkki verkkokokoukseen: ii.fi/kalenteri

27.9. Luento: Tietoinen läsnäolo arjessa - Kuinka lisätä hyvinvointia tässä hetkessä?

klo 17.30–19.30, Nätteporin auditorio. Luennoitsijana joogaohjaaja Jenni-Sisko Kurttila. Järjestäjänä: Iin kansalaisopisto.

28.9. Pieni luontoilta

klo 17–19.30, Pauhu Pohjois-Iissä (osoite Partalahdentie 9, Ii).

Kunta haluaa huolehtia siitä, ”että kaikilla iiläisillä on hyvinvointivaikutukset synnyttävä lähiluontopaikka.” (Kuntastrategia 2030). Pienessä luontoillassa pääset suunnittelemaan muiden kanssa sitä, miten tämä saataisiin parhaalla mahdollisella tavalla toteutettua.

Kysymyksiä, joihin haemme yhdessä vastauksia: Miten sinut otetaan asukkaana mukaan lähiluontopaikkasi vaatimusmäärittelyyn siten, että paikka tukisi aidosti hyvinvointiasi? Miten teidän yhdistys, kerho tai seura voitaisiin ottaa mukaan näiden kohteiden suunnitteluun, toteutukseen ja/tai ylläpitoon? Miten lähiluontopaikat suunnitellaan siten, että voit hyödyntää niitä myös yritystoiminnassasi?

Jos haluat pohtia vastauksia näihin kysymyksiin tai haluat esittää jonkun vielä paremman kysymyksen, johon haluat muilta vastauksen, tule viettämään pientä luontoiltaa. Tarjoamme osallistujille rössypottua ja kahvit.

Järjestämme tarvittaessa kuljetukset Pohjois-Iissä sijaitsevaan Pauhuun ja takaisin kaikille halukkaille Iin torilta. Toki paikan päälle saa tulla myös omilla kyydeillä. Tilaisuuden järjestävät yhteistyössä Iin kunta ja Micropolis Oy:n Open Agenda -hanke. Hanketta rahoittaa Valtiovarainministeriö.

Ilmoittautuminen ja lisätiedot:
yhteisöaktivaattori Johanna Jakku-Hiivala, p. 040 024 2290
johanna.jakku-hiivala@micropolis.fi

Vanhusten viikko 2.–9.10.

Viikkoa vietetään Iissä valtakunnallisella teemalla: Yhdessä luontoon – joka iän oikeus. Ohjelma ja aikataulu julkaistaan verkossa: ii.fi/kalenteri Lisätiedot: hyvinvointikoordinaattori Riitta Ränä, p. 050 3950 305, riitta.raina@ii.fi

Kirjaston satutuokiot 4.10.–14.12.

Kuivaniemen kirjastolla tiistaisin 4.10., 1.11. ja 29.11. klo 9.30 ja Iin kirjastolla keskiviikkoisin 5.10., 2.11., 16.11., 30.11., 14.12. klo 9.30. Kaikille avoimet satutuokiot on suunnattu 2–6-vuotiaille, mutta myös pienemmät ja isommat ovat tervetulleita mukaan. Satutuokion kesto on noin 20 minuuttia. Satutuokioille ei tarvitse erikseen ilmoittautua, riittää, että tulet paikalle valmiina hypäämään mukaan tarinaan. Ahkerimmat kuulijat palkitaan syyskauden päätteeksi pienin palkinnoin.

2.10. Oppilaskonsertti

klo 15, Nätteporin auditorio. Järjestäjä: Iin kansalaisopisto.

4.10. Yhteislaulua yhdessä Aikuisten laulun päiväryhmän kanssa.

klo 12–13. Järjestäjä: Iin kansalaisopisto.

31.10. Kunnanvaltuuston kokous, suora verkkolähetys

klo 17 alkaen, esityslista ja linkki verkkokokoukseen: ii.fi/kalenteri

22.11. Taidekoulun oppilastöiden syysnäyttelyn avajaiset.

Järjestäjä: Iin kansalaisopisto.

22.–23.11. Oppilaskonsertit

klo 18, Nätteporin auditorio. Järjestäjä: Iin kansalaisopisto.

28.11. Kunnanvaltuuston kokous, suora verkkolähetys

klo 15 alkaen, esityslista ja linkki verkkokokoukseen: ii.fi/kalenteri

ii.fi/kalenteri

IiKALENTERI

on tarkoitettu Iissä tapahtuvien tilaisuuksien tiedottamiseen. Myös Iissä toimivat yhdistykset, seurat ja yritykset voivat ilmoittaa maksutta kalenterissa järjestämistään avoimista tapahtumista.

Katso verkossa: ii.fi/kalenteri